GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmond 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 284. *Joi, 24 Decemvre.* **1887.**

Cătră cetitorii „Gazetei Transilvaniei“!

In puţine ḑile se'mplinescŭ 50 de anĭ, de când „Gazeta Transilvaniei“ luptă pentru lăţirea culturei române, pentru libertatea şi drepturile poporului românŭ.

Pe timpulŭ celei mai cumplite prigonirĭ a neamului românescŭ, „Gazeta Transilvaniei“ a arboratŭ în mijloculŭ valoroşilorŭ comercianţĭ românĭ de odinióră din Braşovŭ drapelulŭ redeşteptării naţionale.

Cincĭ-ḑecĭ de anĭ de muncă, de grele şi de necurmate lupte pentru înălţarea şi prosperarea românismului se împlinescŭ.

Generaţiunea vechiă şi generaţiunea cea nouă şĭ-au datŭ mâna, au pusŭ umĕrŭ la umĕrŭ, pentru realisarea marei opere a redeşteptării şi a liberării poporului românŭ asuprit.

Lucrat'au toţĭ cu însufleţire bărbătéscă şi cu statorniciă sub drapelulŭ sfântŭ arboratŭ de „Gazeta Transilvaniei“ şi urmândŭ devisei nemuritorului bardŭ naţionalŭ: *„Uniţi-vĕ în cugetŭ uniţi-vĕ 'n simţirĭ!“*

Şi munca lorŭ a fostŭ încoronată de succesŭ.

Unde eramŭ acum cincĭ-ḑecĭ de anĭ şi unde suntemŭ astăḑĭ! De s'a ridicatŭ spiritulŭ poporului românŭ, de s'a întăritŭ consciinţa lui naţională, de s'a pusŭ temeliă la cultura lui naţională, cine va susţiné, că la acéstă lucrare măréţă naţională n'a avutŭ póte cea mai însemnată parte ḑiarulŭ nostru, care a mersŭ totdéuna înainte cu lumina pe cărările întunecóse ce trebuia sĕ le străbatemŭ?

Credincioşĭ devisei ce şĭ-au ales'o fii nobilĭ şi devotaţĭ ai naţiunei în lupta pentru eliberarea şi redeşteptarea naţiunei române, amŭ făcutŭ totŭ ce în putinţă ne-a statŭ, pentru ca ḑiarulŭ nostru sĕ pótă corĕspunde câtŭ mai multŭ grelei sale chiămărĭ.

Nu ne-amŭ datŭ îndĕrĕtŭ dinaintea nicĭ unei greutăţĭ, gata amŭ fostŭ a aduce orĭ-ce jertfă, şi décă în timpurĭ mai multŭ orĭ mai puţinŭ favorabile, prin carĭ amŭ trecutŭ. nu amŭ putută sĕ facemŭ mai mulŭ pentru fóia nóstră decâtŭ amŭ făcutŭ, causa a fostŭ firma nóstrŭ hotărîre de a păstra în tóte împrejurările independenţa nóstră.

Astfelŭ, trebuindŭ sĕ cucerimŭ tĕrĕmulŭ pasŭ cu pasŭ, amŭ înaintatŭ încetŭ, dér sigurŭ, şi abia astăḑĭ, după cincĭ-ḑecĭ de anĭ de muncă, ne vedemŭ în posiţiune de a realisa, cu încordarea tuturorŭ puterilorŭ nóstre, cea mai ferbinte dorinţă a neuitatului şi de fericită memoriă editorŭ alŭ ḑiarului nostru Iacobŭ Mureşianu, ca *sĕ avemŭ şi propria nóstră tipografiă.*

Incepêndŭ cu ḑiua de 1 Ianuariu 1888 **„Gazeta Transilvaniei“ se va tipări în propria nóstră tipografiă.**

In modulŭ acesta ni se dă putinţa de a aduce modificărĭ şi îmbunătĕţirĭ în partea tehnică şi redacţională a fóiei nóstre.

Facemŭ tóte acestea, fără a cere însĕ şi din partea publicului sĕ facă mai marĭ jertfe. „Gazeta Transilvaniei“ va apăré şi dela 1 Ianuariu 1888 încolo totŭ în condiţiunile de până acum ale abonamentului şi anume:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei lunĭ 3 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate: pe trei lunĭ 10 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Aducêndŭ acésta la cunoscinţa cetitorilorŭ noştri, îĭ asigurămŭ, că nu ne vomŭ abate din calea ce-o străbatemŭ acum de jumĕtate de seculŭ, ci că vomŭ lupta şi în viitorŭ cu îndoită putere şi cu acelaşĭ devotamentŭ pentru apĕrarea, ridicarea şi întărirea românismului.

Şi ca sĕ putemŭ contribui cu efectŭ la realisarea aspiraţiunilorŭ nóstre îndreptăţite naţionale în acéstă monarhiă, vomŭ stărui înainte de tóte sĕ ţinemŭ susŭ şi sĕ păstrămŭ nepătatŭ steagulŭ solidarităţii nóstre naţionale, alŭ unirei şi alŭ bunei înţelegerĭ între toţĭ factorii poporului nostru.

Suntemŭ tarĭ în convingerea, ca toţĭ cei ce cugetă sincerŭ şi curatŭ asupra chiămării Românului în aceste critice timpurĭ vorŭ pune cu noi umĕrŭ la umĕrŭ şi astfelŭ vomŭ merge cu toţii înainte, dér numai înainte, cu unanima strigare:

Dumneḑeu şi dreptulŭ nostru!

Redacţiunea.

Braşovŭ, 23 Decemvre 1887.

Celŭ mai importantŭ evenimentŭ este aḑĭ publicarea actelorŭ false diplomatice, ce au fostŭ presentate Ţarului şi carĭ, precum scimŭ, au fost causa încordării celei marĭ între Rusia şi Germania.

Cu ocasiunea visitei sale în Berlin, Ţarulŭ şĭ-a esprimatŭ părerea de rĕu faţă cu cancelarulŭ germanŭ, împutându'i că a conspiratŭ în ascuns cu prinţulŭ de Coburg contra Rusiei. Bismark a cerutŭ deslușirĭ şi a înţelesŭ, că Ţarulŭ era rĕu informatŭ. S'a făcutŭ în urma acésta o cercetare, al căreia resultatŭ a fotŭ întărirea aserţiunei cancelarului germanŭ. S'a doveditŭ adecă că au fostŭ false scrisorile ce i s'au presentatŭ Ţarului.

Acum Ţarulŭ a consimţitŭ sĕ se publice scrisorile apocrife şi întroducerea ce o face Monitorulŭ oficialŭ germanŭ acestei publicaţiunĭ denotă destulŭ de învederatŭ, câtŭ de multŭ se silesce politica germană a restabilì bunele raporturĭ cu Rusia.

Recunósce înainte de tóte „Reichsanzeiger“, că în adevĕrŭ politica germană ar fi lucratŭ neonestŭ, décă actele din cestiune s'ar fi doveditŭ de adevĕrate, şi în casulŭ acesta ar fi meritatŭ imputarea că e cu două feţe. Dér, adauge fóia oficială, politica germană a privitŭ şi privesce întreprinderea prinţului Ferdinand de Coburg ca contrară tractatelorŭ esistenţe.

Germania se lapĕdă din nou de prinţulŭ de Coburg şi ca sĕ nu mai fiă nicĭ umbră de îndoiélă în lealele sale intenţiunĭ faţă cu Rusia, Monitorulŭ oficialŭ germanŭ găsesce, că prinţului Ferdinand de Coburg nu'i compete titlulŭ de „Alteţă regală“, căcĭ conformŭ tractatului de Berlinŭ nu este a se privi ca principe alŭ Bulgariei, deórece alegerea lui n'a recunoscut'o nicĭ Pórta, nicĭ marile puterĭ; dér chiar sĕ fiă prinţŭ alŭ Bulgariei i s'ar cuvenì numai predicatulŭ de „Swetlosty“' adecă „Măria Ta“.

Organulŭ lui Bismarck „Norddeutsche allg. Ztg.“ declară, că consimţirea Ţarului de a se publica actele false lasă sĕ apară situaţiunea într'o lumină mai liniştitóre, ér ḑiarulŭ oficiosŭ rusescŭ „Novoie Vremia“ ḑice de altă parte, că „declaraţiunea francă şi onestă a „Monitorului oficialŭ germanŭ“ restabilesce necesitatea bunelorŭ şi onestelorŭ raporturĭ de vecinătate“, şi constată că acesta este îmbucurătorulŭ resultatŭ alŭ audienţei prinţului Bismarck la împĕratulŭ Rusiei.

Cele ce se petrecŭ pentru momentŭ în cercurile diplomatice germane şi rusescĭ parŭ a pregătí órecare apropiare între Germania şi Rusia. Este însĕ mare întrebare décă prin acésta se va îmbunătăţi situaţiunea generală politică. Insaşĭ fóia bismarckiană crede de cuviinţă a accentua, că multe vorbescŭ încă aḑĭ în contra unui avêntŭ nereservatŭ al speranţelorŭ într'o schimbare favorabilă a situaţinnei.

Sĕ aşteptămŭ dér sĕ vedemŭ ce întorsĕtură vorŭ mai lua lucrurile. Deocamdată putemŭ sĕ ne convingemŭ din atitudinea lui Bismarck, că nicĭ Germania nu dórme aḑĭ pe trandafirĭ.

Situaţiunea şi rolulŭ României.

Ḑiarulŭ francesŭ „le Soleil“ publică în numĕrulŭ sĕu dela 27 Decemvre următorulŭ importantŭ articulŭ, sub semnatura d-lui H. de Kerohant, pe care îlŭ reproducemŭ în estrasŭ:

Lumea nu se îngrijesce destulŭ în Europa de situaţia din România. Cu tóte acestea décă rĕsboiulŭ ar isbucni între Rusia şi Austria, resultatulŭ luptei ar puté depinde de atitudinea României.

Toţĭ sciu, că regatulŭ României, care are o populaţiă de 5,500,000 locuitorĭ pe unŭ teritoriu a căruĭ suprafaţă este egală cu sfertulŭ suprafeţei Franciei continentale (130,000 kil. pătraţĭ), ocupă, între Austria şi Rusia o situaţiune analógă cu acea a Belgiei, între Francia şi Germania.

Esistă cu tóte acestea o diferenţă, căcĭ neutralitatea Belgiei este garantată de dreptulŭ publicŭ europénŭ, pe când acea a României nu este garantată.

In timpulŭ resbelului franco-germanŭ, Belgia a pututŭ sta liniştită. Nimenĭ n'a îngrijat'o. Neutralitatea ei a fostŭ respectată totŭ aşa de scrupulosŭ de către Germania ca şi de Francia.

Din contră, România a luatŭ parte, acum ḑece anĭ, şi în modŭ fórte activŭ la resbelulŭ ruso-turcŭ. Armata română operândŭ alăturĭ de armata rusă contribuì într'o largă mĕsură la înfrîngerea Turcilorŭ.

In casulŭ unui rĕsboiu între Rusia şi Austria, Românii ar fi între două focurĭ, şi fórte probabilŭ ar trebuì sĕ se pună alăturĭ de unulŭ din cei doi adversarĭ.

Décă România s'ar alia cu Rusia, acéstă putere ar avé avantagiulŭ asupra adversarului sĕu, dela începutulŭ campaniei. Avêndŭ liberă trecere, prin câmpiile Moldovei şi a Ţĕrei românescĭ, trupele Ţarului, unite cu armatele române, potŭ pĕtrunde în inima Ungariei şi ocupa Bulgaria, incapabilă d'a le opune o resistenţă seriósă.

Posiţia Ruşilorŭ ar fi atuncĭ superbă: drumulŭ Constantinopolului d'o parte, acelŭ alŭ Vienei de alta, li-rŭ fi deschise. Armatele austriace din Galiţia înconjurate şi ameninţate pe la spate, arŭ fi silite sĕ bată în retragere, séu celŭ puţinŭ sĕ se ţină pe defensivă. Intr'unŭ cuvêntŭ Rusia ar avea superioritate sdrobitóre.

Décă, din contră, România s'ar alia cu Austro-Ungaria, faţa lucrurilorŭ s'ar schimba cu totulŭ. Apĕraţĭ pe flanculŭ lorŭ dreptŭ de cele patru corpurĭ de armată de care dispune România, şi care arŭ forma pe piciorŭ de rĕsboiu o masă de aprópe 150,000 ómenĭ de fórte bune trupe, austriacii arŭ puté sĕ ia ofensiva cu îndrăsnélă în Galiţia, şi la casŭ de neisbêndă, linia lorŭ de retragere ar fi asigurată. Rusia în locŭ sĕ aibă avangarda ei, pe Dunăre şi pe Balcanĭ, ar fi separată de restulŭ Europei dela Baltica până la Marea Négră. Arŭ trebuì sĕ întrebuinţeze, la Sudŭ, patru din corpurile ei de armată ca sĕ apere Odesa şi arsenalurile ei din Marea Négră. Arŭ avé sĕ apere o liniă de fruntarii prea în-

tină; și atuncĭ, cine scia déca, în bătălia decisivă, pe unŭ punctŭ datŭ, la momentulŭ psichologicŭ, nu i-ar lipsi acea reservă pe care Napoleon I a avut'o la Austerlitz și la Friedland, și care i-a lipsitŭ la Leipzick și la Waterloo?

Armata română nu póte forma decâtŭ unŭ ajutorŭ auxiliarŭ. Dér în bătăliele dintre popóre, ca și în bătăliele electorale, în totdéuna ajutorulŭ auxiliarŭ face sĕ se plece balanța. La 3 Iulie 1866 Austriacii ar fi câștigatŭ bătălia dela Sadova, și unitatea germană nu s'ar fi făcutŭ, décă Benedek ar fi avutŭ la disposiția sa cei 100,000 de ómenĭ, care în momentulŭ acela luptau contra Italienilorŭ în câmpiile Veneției, pe care îi bătuse cu câte-va ḑile înainte la Custozza.

Ei bine, totulŭ indică că Austriacii, instruițĭ de experiență, arŭ voi ca Românii sĕ jóce în profitulŭ lorŭ contra Rușilorŭ rolulŭ pe care Italienii l'au jucatŭ contra Austriei și în profitulŭ Prusiei, în rĕsboiulŭ din 1866...

„La France“ enumĕrândŭ probabilitățile intrărei fiă-cărei țĕrĭ în tripla alianță, se esprimă astfelŭ asupra României.

Ceea ce ne pare mai primejdiosŭ este intrarea României în tripla alianță. Românii nu au ertatŭ pe Rusia că le-a reluatŭ Basarabia după resbelulŭ dela 1878, în care dânșii au luptatŭ alăturĭ cu Rușii. Dér ei nu trebue sĕ uite că Austria deține încă trei provincii române: Transilvania, Banatulŭ și Bucovina. Ce au dânșii de nădăjduitŭ făcêndŭ alianța cu Austria? Acesta nu le-arŭ înapoia provinciile cum nu va înapoia Tirolulŭ și Triestulŭ Italiei.

Cunóscemŭ sentimentele Românilorŭ și suntemŭ sigurĭ că ei nu vorŭ intra nicĭodată într'o combinațiune îndreptată în contra Franciei. Suntemŭ convinșĭ, că ei s'arŭ revolta contra dinastiei lorŭ germane și guvernului lorŭ antinaționalŭ mai bine decâtŭ a se lua după Germanĭ.

Vorbindŭ apoi de creditele cerute de d-lŭ Brătianu pentru apĕrarea țĕrei, „La France“ face următórele reflexiunĭ:

Probabilŭ că este vorba de unŭ împrumutŭ de rĕsboiu. Ér nimenĭ nu amenință România. Amŭ înțelege fórte bine ca dânsa sĕ'șĭ păstreze neutralitatea între germanismŭ și slavismŭ. Dér ni-se pare o nebunia sĕ aibă de gândŭ sĕ se pună între ciocanŭ și nicovală. De mai multe orĭ armatele rusescĭ au străbătutŭ România; nicĭ odată nu s'au gânditŭ sĕ rĕmână într'ênsa, pe când ambiția Austriei este de a domina totŭ basinulŭ Dunărei până la Marea Négră.

Englesii și Ungurii.

Se pare că Anglia caută sĕ'șĭ asigure prietinia Rusiei. Mergerei lordului Randolph Churchill la Petersburg i se atribue o misiune politică, nicĭdecum favorabilă „entusiasmului rĕsboinicŭ“ alŭ Ungurilorŭ, nicĭ monarchiei austro-ungare și nicĭ principelui Bismarck. Foile unguresci ilŭ și numescŭ „favoritulŭ Gacinei“ și se bucură numai că au alăturea cu ei pe »bunulŭ vecinŭ“ Bismarck. Peste totŭ simpatiile Englezilorŭ, ce se manifestau mai deunăḑile pentru Ungurĭ, începŭ a se întórce, cum se pare, cătră Rusia. Așa „Pall Mall Gazete,“ s'a esprimatŭ, că „singurulŭ resultatŭ bunŭ alŭ unui rĕsboiu austro-rusŭ ar fi totala nimicire a „rĕutăcioșilorŭ Maghiarĭ.“ „Pester Lloyd“ s'a mulțămitŭ cu unŭ rĕspunsŭ ce l'a datŭ fóiei englezescĭ oficiósa germană „Kölnische Zeitung.“

SCIRILE ḐILEI.

Prĕsânțitulŭ Domnŭ Episcopŭ diecesanŭ Ioanŭ Popasu din Caransebeșŭ șĭ a serbatŭ Duminecă în 20 Decemvre v. a optḑecea ḑi a nascerei sale. Cu acéstă ocasiune după oficiarea solemnă a serviciului divinŭ de mulțămită în biserica catedrală de acolo corporațiunile bisericescĭ din centru împreună cu corpulŭ profesorală dela institutele teologice și pedagogice, precum și alțĭ onorațiorĭ din Caransebeșŭ, cărora din întêmplare le-a venitŭ la cunoscință acésta ḑi aniversară, șĭ-au esprimatŭ felicitările lorŭ pré demnului archiereu. Adresămŭ cele mai călduróse felicitărĭ Părintelui Episcopŭ, îndreptândŭ cătră atotputernicul Dumneḑeu rugăciunea ca sĕ țină pe Preasânția Sa încă mulțĭ anĭ spre binele credincioșilorŭ sĕi.

—x—

In aceste trei ḑile din urmă a fostŭ unŭ *frigŭ cumplitŭ*. Termometrulŭ a arătatŭ până la 28 grade Réaumur.

—x—

Pentru încasarea dărilorŭ restante în Sighișóra pe cvartalulŭ III din anulŭ espiratŭ st. n., împreună cu aruncurile, esecutorulŭ de dare a ordonatŭ vênḑarea mobilelorŭ orășenilor restanțierĭ, prețuite cu 4120 fl. 30 cr. — Frumosŭ darŭ de anulŭ nou, Sighișorenii potŭ »sĕ mulțuméscă“ d-lui Tisza de păriutésca'i solicitudine! Sasii Sighișorenĭ au de aci încolo unŭ nou motivŭ de a fi guvernamentalĭ.

—x—

Comisiunile de suprarbitrare se vorŭ întruni în 1888 după o ordinațiune a ministerului honveḑimei cătră municipii, în ḑilele de 5 Ianuarie, 4 Februare, 5 Martie, 13 și 14 Aprilie, 4 și 5 Maiu, 6 și 7 Iunie, 5 Iulie, 4 Augustŭ, 19 Septemvre, 8, 19 și 20 Octomvre și în casŭ de nevoiă și în ḑilele următóre de peste sĕptĕmână, apoi la 5 și 6 Noemvre, în fine la 4 Decemvrie. Prisidiulŭ civilŭ, resp. representantulŭ lui este: în Brașovŭ comitele supremŭ Andrei Bethlen, în Alba-Iulia Michail Elekes (cu locuința în Șardŭ, ultima poște Hașfaléu,) în Clușiu comitele Samuel Iosika, în Sibiiu fostulŭ vicecomite August Senor, în Aradŭ comitele Fabian și vicecomitele Ormos, în Biserica-Albă notarulŭ publicŭ Niamesnyi, în Oradea mare comitele Döry și vice-comitele Beöthy, în Timișóra proprietarulŭ Ferdinand Heinrich, în Cincĭ Bisericĭ comitele Kardos, în Seghedinŭ comitele Kallay, în Dobriținŭ comitele Degenfeld, în Satmarŭ consilierulŭ r. Eduard Kovacs în Homonŭ.

—x—

Comunele *Bacĭfalu* și *Turchișŭ*, care purtau de anĭ procesŭ cu comuna *Brașovŭ* pentru pădurĭ, au intratŭ în pertractărĭ, cădêndŭ la învoială cu comuna Brașovŭ.

—x—

In *Aiudŭ* o servitóre, fiindcă stăpânu-sĕu a voitŭ sĕ'i scaḑă acum la sfêrșitulŭ anului din simbrie pentru pagubele ce i le-a pricinuitŭ, s'a aruncatŭ în Mureșŭ, de unde a fostŭ scósă jumĕtate înecată; îndată ce se treḑi însĕ se otrăvi cu soluțiune de fosforŭ și murĭ. In *Clușiu* o fată anume Török Aniko, s'a aruncatŭ în Someșŭ, fiindŭ că suferea de durere de dințĭ; unŭ polițistŭ a scos'o din apă. O calfă de lemnarŭ, care a vĕḑutŭ când a scos'o, s'a înamoratŭ, se vede, în formele ei plastice, ce se vedéu bine prin hainele ude șĭ'i oferĭ mâna pentru totdeauna. Se ḑice că din acelŭ momentŭ n'o mai dorŭ măselele. Scie numai că viéța ei are unŭ scopŭ. Totŭ în Clușiu s'a scosŭ din Someșŭ cadavrulŭ unei temei; se crede că sinucisa a fostŭ o bucătărésă.

—x—

In Șugagŭ a suferitŭ Ompa Chilan Stefanŭ o pagubă de 254 fl., în urma unui incendiu. In *Drăgușŭ* s'a pricinuitŭ, prin două incendii, o pagubă de 285 fl.

Literatură. — S'au pusŭ sub presă și vorŭ apăré în curênd: **Ḑile negre** poesii de Th. M. Stoenescu. Prețulŭ unui volumŭ, prin abonamentŭ 2 lei, după apariția 3 lei. Doritorii d'a se abona la acestŭ volumŭ potŭ trimite prin mandatŭ séu timbre poștale prețulŭ 2 lei — la administrația Revistei Literare, Bulevardulŭ Elisabeta Nr. 8 — Bucurescĭ — Cine v'a procura cincĭ abonamente primește din partea autorului, gratis, unŭ volumŭ în legătură de luxŭ.

De pre la Făgărașŭ, 31 Decemvrie 1887 st. n.

Domnule Redactorŭ! Mĭ-am propusŭ sĕ vĕ raportezŭ ceva despre unele lucrurĭ mai de însemnătate, care s'au pertractatŭ în adunarea generală a consiliului municipalŭ alŭ comitatului Făgărașŭ, ținută la 28 Decemvrie a. c. st. n. în sala de ședințe a acestui comitatŭ. Multe au fostŭ obiectele care s'au desvoltatŭ, dér din tóte amintescŭ numai următórele:

1. *Modificarea statutelorŭ fondului de pensiune alŭ amploiațilorŭ.* Punctulŭ acest, pusŭ la ordinea ḑilei, asupra lui s'a încinsŭ o désbatere dintre cele mai seriose. Și cu totŭ dreptulŭ a trebuitŭ sĕ urmeze acésta, cacĭ statutele mai reclamă încă schimbărĭ înainte de a se așterne ministrului spre aprobare. Și iată pentru ce: în urma apelațiunei amploiațilorŭ s'a luatŭ în § 26 din aceste statute, *că unŭ amploiatŭ este datorŭ sĕ priméscă numai alegerea în unŭ postŭ egalŭ cu care l'a avutŭ séu în unŭ postŭ mai înaltŭ.* De aci urméză, că de s'ar alege cineva din amploiațĭ într'unŭ postŭ mai micŭ, nu este datorŭ sĕ'lŭ priméscă și acesta, și în astfelŭ de casŭ comitatulŭ este silitŭ conformŭ statutelorŭ sĕ'i dea pensiune. Acésta pretinde și alte modificărĭ ale statutelorŭ amploiațilorŭ noștri. In §. 19 se ḑice: *amploiații carĭ suntŭ acuma în serviciu potŭ plăti la fondulŭ d-lorŭ pre ḑece anĭ îndĕrĕtŭ,* adecă din anulŭ 1888 până în anulŭ 1878. Se admite acésta, până la alegerea viitóre mai fiecare amploiatŭ póte deveni aptŭ de pensiune, séu décă nu, comisiunea municipală va trebui sĕ'i aleagă pe toțĭ dearêndulŭ, séu în posturile de până acum, séu în posturĭ mai înalte, căcĭ nealegêndu-i, conformŭ statutelorŭ, pensiunea va trebui sĕ li se dea.

Amploiații presențĭ nu s'au alesŭ sub condițiune de a fi pensionațĭ, căcĭ alegerea lorŭ făcută în trecutŭ nu s'a făcutŭ cu seriositatea ce o recere alegerea din presentŭ împreunată și cu dreptulŭ de pensiune. De aceea cu totŭ dreptulŭ și la locŭ a fostŭ propunerea Multŭ On. Domnŭ Iuliu Danŭ, ca aceste statute sĕ se predea unei comisiunĭ spre studiere și modificare înainte de a fi așternute ministrului spre aprobare.

Atuncĭ comisiunea municipală în urma modificărei din §. 26 — spre a-șĭ putea susținea dreptulŭ de liberă alegere a unorŭ amploiațĭ apțĭ față de carĭ sĕ'șĭ pótă lua fără temere și cuvenită precugetare și sarcina de a le da pensiune abună seamă ar fi modificatŭ §. 19 intracolo, *ca oficianții carĭ suntŭ acumŭ în oficiu sĕ se pótă bucura de favorulŭ datŭ lorŭ de a li-se computa anii de serviciu dela anulŭ 1878 încóce, adecă dinainte de acésta cu ḑece anĭ, numai décă vor fi aleșĭ séu denumițĭ și la procsima alegere viitóre.* Acésta însĕ nu s'a putulŭ ajunge, căcĭ unŭ „igen“ — numai unulŭ — a maiorisatŭ pre cei carĭ au sprijinitŭ propunerea membrului Iuliu Danŭ și astfelŭ statutele fondului de pensiune alŭ amploiațilorŭ comitatensĭ se asternŭ așa precum s'au formatŭ ministrului spre aprobare, — însĕ cu unŭ votŭ separatŭ alŭ d-lui Danŭ, însinuatŭ la timpŭ, care totușĭ va aduce lumină în causa acésta.

2. *Alegerea de notarŭ cercualŭ în comuna Lisa.*

FOILETONŬ.

CERȘETORULŬ.

Novelă.

II.

(Urmare și fine.)

Tótă puterea minții, tótă simțirea inimii și tóte dorințele lui însĕ erau zadarnice. Ah! și cum n'ar fi sburatŭ... dér înzadarŭ. Sângele 'i se suĭ în capŭ, nările 'i se umflară și unŭ gândŭ nefericitŭ ilŭ stăpânea în aceste clipe de cumplită durere.

„Pentru ce m'am născutŭ décă a fostŭ sĕ fiu așa? Așa de osînditŭ! Décă ḑilele mele sunt vecĭnice noptĭ, și décă bucuria n'am simțit'o nicĭodată! Óre cum e lumina? Audŭ de sóre, dér cum e sórele? Audŭ de lună și stele, dér óre cum suntŭ ele? Audŭ de tóte, și tóte óre cum suntŭ? . . . .

. . . .

Dómne! Dómne! amară mai e pânea aceea la care după orice bucătură trebue sĕ ḑicĭ: bogdaproste, bogdaproste! Nenorocită e viața aceea, în carea purerea trebue sĕ pipăi pământulŭ, și sĕ mĕsori pașii tĕi, purtatŭ de bâtă, dela casă la casă, dela tîrgŭ la tîrgŭ și nicĭ odată sĕ nu ai o clipă de odihnă! Imĭ pare, că totușĭ mai bine ar fi sĕ nu fiu, mai bine ar fi ca acestŭ trupŭ alŭ meu sĕ fiă ér pământŭ. La mine nu este deosibire între mórte și viéță, între nópte și ḑi. Ce ḑicŭ? Precum nóptea mĕ potŭ odihni câte-odată puținŭ așa mortŭ mĕ voiu putĕ odihni în vecĭ, fără de a mai cerși la bucătura și fără de a mai ḑice: bogdaproste! Rĕpausulŭ de vecĭ nu l'am cerșitŭ încă până acum cu așa căldură și stăruință. Acum însĕ-lŭ cerșescŭ, ilŭ cerșescŭ pentru cea din urmă óră! . . . .

. . . .

Casnica familiă a colibei într'acestea durmea dusă. Singurŭ orbulŭ sta lângă foculŭ ce pâlpăia în tindă. Elŭ ar fi plânsŭ, dér lacrimĭ nu mai avea. Târḑiu printr'unŭ zimbetŭ amarŭ îșĭ mărturisĭ jarateculuĭ amărăciunea de care era cuprinsŭ sufletulŭ sĕu.

Ventulŭ rece alŭ nopții își juca mendrele pe afară. Elŭ țluia prin ușa colibei aducêndŭ cu sine câtiva fulgĭ de nea ce se rĕvărsau preste coliba țiganului, ca neșce amintirĭ d'albe pe unŭ sufletŭ sdrobitŭ.

Mai adêncă însĕ era durerea orbului ca adêncimea întunerecului nopții, mai aspră și amară sórtea lui ca vuetulŭ sarbădŭ și suspinătorŭ alŭ vêntului! Dela o vreme se liniștise. Ișĭ răḑimă fruntea pe mânĭ voindŭ sĕ ațipéscă nițelŭ. Inzadarŭ. Somnulŭ nu'i venea nicĭ decâtŭ. Ar fi voitŭ sĕ plece dér băiatulŭ nicăirĭ. Ce sĕ facă dér?... Intr'unŭ târḑiu ișĭ scóse fluerulŭ de după șerparŭ vrêndŭ sĕ încépă unŭ cântecŭ. De astădată însĕ o nouă ideă îi plesni prin minte. Da, prin mintea lui cârpocită cu feliu de feliu de gândurĭ omorîtóre, carĭ tóte se învêrtescŭ în giurulŭ unui punctŭ, singurulŭ de'a care ișĭ așteptă mântuirea.

— »Haid, trécă tóte. Voiu sĕ scapŭ de »*bogdaproste.*«

Ișĭ luă fluerulŭ din nou și punêndu-lŭ sub piciorŭ în amărăciunea lui, ilŭ sdrobi țăndărĭ . . . .

. . . .

III.

Pe la cântătorĭ, unŭ geamĕtŭ surdŭ șĭ-aprópe nădușitŭ s'auḑea transpirândŭ prin crepăturile ușei. Sgribulitŭ de frigŭ Romano ișĭ deșcleștă pleópele de pe orbite și privĭ în tindă. Priveliștea înspăimântătóre ilŭ îngrozĭ. Intinsŭ pe pământulŭ golŭ sta orbulŭ tăvălitŭ în sângele sĕu, se sinucise. Abia mai da vre-unŭ semnŭ de viéță, șĭ apoĭ *rĕpausulŭ de vecĭ* ce l'a cerșitŭ cu puțină mai nainte, acumŭ ilŭ docêndi,.. dér vai! ce mórte

Acésta s'a nulificatŭ, căcĭ representanţii comunelorŭ respective carĭ formézä acelŭ cercŭ notarialŭ, n'au fostŭ învoiţĭ cu candidatulŭ protopretorelui impusŭ de acesta cu sila. Despre decursulŭ alegerei de notarŭ în Lisa s'a făcutŭ raportŭ la timpŭ în colónele acestei foi.

3 *Alegerea a cincĭ membri în comisiunea administrativă, în loculŭ celorŭ carĭ iesŭ afară.* S'au alesŭ cu maioritate de voturĭ d nii: Ilariu Duvlea advocatŭ, Dr. Andreiu Micu advocatŭ, Nicolae Borzea preotŭ, Iosif Hêrciogea preotŭ şi Macsimilianŭ Recean preotŭ. Alegerea acésta servesce de laudă membrilorŭ consiliului municipalŭ, căcĭ pe lângă tóte încercările de a se alege alţii, intre carĭ şi unii israeliţĭ, acésta nu s'a putută isbutí.

Numai mai multŭ interesŭ din partea membrilorŭ din provinţă ai consiliului municipalŭ, şi treburile comitatului nostru vor merge spre înflorirea lui, însĕ, vai de multe orĭ se întêmplă contrariulŭ.

Atâta de astă dată. —i—

Cum s'ar puté ajuta la mai sigura înaintare culturală şi materială în sciinţă şi avere a poporului nostru preste totŭ?
I. Relele de carĭ sufere poporulŭ nostru şi combaterea acelora.
II. Indicarea (arĕtarea) mijlócelorŭ ducĕtóre la scopŭ.

Disertaţiune ce avea sĕ fiă cetită cu ocasiunea adunărei generale a despărţĕm. II alŭ Asociaţiunei transilvane pentru litera) tura şi cultura poporului românŭ, ţinută în 30 Octomvre (11 Nov. a. c. în Făgăraşŭ.

Motto: ......Uniţi-vĕ în cugetŭ, uniţĭ-vĕ în simţirĭ!... a ḑisŭ laureatulŭ poetŭ Andr. Mureşianu

(Urmare.)

Unŭ altŭ rĕu însemnatŭ, care contribue la beţiă pre lângă dedarea cea rea, este *lipsa de nutrimentŭ* potrivitŭ şi de ajunsŭ. Poporulŭ nostru — e dreptŭ — lucră mult şi încă totŭ lucrurĭ grele. Munca câmpului, pădurituluĭ ş. a. cerŭ puterĭ vênjóse şi stăruinţă neobosită, puterile slăbite însĕ trebue oţĕlite prin nutrimentŭ bunŭ şi de ajunsŭ şi prin beutură sănĕtósă, carea este *apa próspĕtă*. Beutură mai bună ca apa nu se află — numai sĕ o ai după ce o bea. Pentru acésta se cere şi nutrimentŭ corĕspunḑĕtorŭ. Lipsa de nutrimentŭ potrivitŭ şi de ajunsŭ împinge pe nefericitulŭ omŭ la beutura de vinarsŭ, carea după cum ḑice elŭ »ĭi mai amorţesce ĕlea óse şi'i face poftă de mâncare.«(?) Ĕtă dér, însuşĭ poporulŭ spune pentru ce bea. De aceea se cere ca femeile sĕ se dedea a pregăti mâncărĭ mai bune, gustóse, sănĕtóse şi nutritóre, şi de sigurŭ, că poporulŭ nu va mai trage aşa tare la beutură, dér spre scopul acela se cere ca sĕ aibă şi din ce pregătí, „căcĭ astăḑĭ nu sĕ mai facŭ minunĭ ca órecândŭ în pustiă,« sĕ cere sĕ aibă legume, galiţe (paserĭ de curte), carne de vită etc., şi sĕ nu dea femeile nóstre ouĕle, untulŭ, laptele, smêntâna pentru cépă, aiu (usturoiu), rĕdichĭ şi salată — când ele ar avé locŭ destulŭ pentru cultura lorŭ, şi totŭ femeile nóstre sĕ nu pregătéscă douĕ trei fire de aiu cu oţĕtŭ numitŭ „muşdariu,« nesce apă turbure, numită „tăieţĕi orĭ frecăţĕi de postŭ,« şi alte multe »mâncărĭ-nemâncărĭ« în cele mai multe casurĭ chiar şi nesărate; cu acestŭ nutrimentŭ slabŭ bărbatulŭ sĕ mai şi cosĕscă o ḑiuă întrégă de véră, sĕ ridice groşĭ, grinḑĭ, bârne şi alte poverĭ până vede „stele verḑĭ,« este preste putinţă, — şi urmarea este, că în lipsa de nutrimentŭ corĕspunḑĕtorŭ, vrêndŭ nevrêndŭ, alérgă la otrava jidovéscă, carea ĭi mai „amorţesce ósele« — după cum ḑice elŭ.

Nu se póte nega, bea poporulŭ nostru şi din rea dedare, dér mai multŭ din desperare (năcazŭ), că ḑĕu, multe poverĭ mai are şi elŭ pre capŭ! arareorĭ bea din voiă bună dér de celea mai multe orĭ bea din lipsa de nutrimentŭ corĕspunḑĕtorŭ grelei sale muncĭ.

Ĕtă dér ce trebue sĕ se opună băuturei de vinarsŭ în prima liniă: *mâncărĭ bune sănĕtóse şi nutritóre.*

3. Deşi nu în aceeaşĭ mĕsură, dér totuşĭ mai a celea urmărĭ ca şi beţia le are lenea.

Cum ar' striga ómenii, décă cineva i-ar' sili sĕ lucre numai a ḑecea parte din anŭ ca iobagĭ pentru altulŭ; şi în contra lenei nu strigă nime, măcar că ea răpesce ómenilorŭ cu multŭ mai multŭ. Socotiţĭ numai câtŭ pierdŭ aceia carĭ pierdŭ timpulŭ în nelucrare, în lene şi în petrecerĭ, cu pipa şi în povestĭ, — şi veţi vedea că am dreptate. Lenea însĕ aduce sĕrăcia; dér pre lângă sĕrăciă mai aduce şi bóle şi scurtă şi viéţa omului. Ce este rugina pentru ferŭ, aceea e lenea pentru corpulŭ omului.

Lenea face ca tóte lucrurile sĕ fiă grele, silinţa le face pre tóte uşóre.

Lenea se tĕrĕsce aşa de încetŭ, încâtŭ curêndŭ o ajunge sĕrăcia din dĕrĕtŭ. *Lenea e mama sĕrăciei, dér silinţa e mama norocului;* celui silitoriu Dumneḑeu ĭi dă de tóte.

Lenea încă este unŭ rĕu, carele trebue combătutŭ cu tótă tăria.

Orĭ-ce lucru décă nu se face la timpulŭ sĕu, póte aduce marĭ pagube omului, ba ne póte aduce de multe orĭ chiar sĕrăcia.

Lenea dér încă este unŭ păcatŭ (rĕu), de care încă trebue sĕ ne ferimŭ ca de focŭ, căcĭ: şeḑĭ astăḑĭ, şeḑĭ mâne, éră de lucratŭ şi câştigatŭ nu câştigĭ nimica: urméză apoi facerea de datorii, datoriile nu se potŭ plăti, — şi écă sĕrăcia în tótă urgia ei!

4. Unŭ altŭ rĕu ce sĕrăcesce poporulŭ nostru este *„lucsulŭ,“* suntŭ *„mândriile.«*

Blăstĕmatele de „mândrii s'au încuibatŭ tare şi în poporulŭ de rêndŭ. De unŭ timpŭ încóce femeile nóstre dela capŭ până la picióre: se îmbracă totŭ cu învergăturĭ dela şétră, éră rĕsboiulŭ e părăsitŭ cu desĕvêrşire. Femeile susţinŭ, că cutare şi cutare învĕrgătură este mai ieftină, ca atuncĭ când ar ţese-o ele. Se póte; dér spunêndŭ că-i ieftină, uită a spune că nu-i trainică. Apoi marfa ieftină şi netrainică este tot-déuna cea mai rea, banii daţĭ pre ea suntŭ banĭ lăpĕdaţĭ.

Pe aşa numitele „stofe de mĕtase“, carĭ orĭ-şi-ce suntŭ, numai mĕtase nu, — mai bine ar fi sĕ se numéscă pânze de păianginŭ“, — încă aruncă poporulŭ nostru banii numai în tină, căcĭ acelea se rupŭ şi numai stândŭ în ladă.

Câtŭ le stă însĕ femeilorŭ şi fetelorŭ de bine cu şurţurĭ şi haine ţĕsute de ele şi câtŭ suntŭ apoi acelea şi de frumóse şi trainice! Nicĭ altcum, par' că suntŭ crescute pre dênsele!!

Decĭ trebue cu totŭ dinadinsulŭ lăudate acelea femei, care îşĭ ţesŭ ele ţĕsĕturile trebuincióse în casă; ér acelea carĭ alérgă totŭ la şétră şi le place sĕ se mândréscă cu haine cumpĕrate, dér de câştigatŭ nu câştigă nimica, trebue condamnate,*) după cum strigă şi feciorii în jocŭ:

»Bine-i stă mândrii gătată
Totŭ cu haine dela şétră;
Dér şi mai bine i-ar sta
Décă şi le-arŭ face ea!“

De asemenea datina cea rea, de a se întrece cei sĕracĭ cu cei cu prindere mai bună, ér sătenii cu orăşenii în ale „mândriilorŭ,« încă n'are sferşitŭ bunŭ, căcĭ ruinéză familiile şi le duce la sapă de lemnŭ. Şi nicĭ nu-i altŭ modru cândŭ trebue totŭ sĕ cumpere, totŭ sĕ dea banĭ, dér de câştigatŭ sĕ nu câştige — odată totŭ trebue sĕ se gate; ér gătându-se averea, urméză de sigurŭ sĕrăcia, cerşitoria; de aci furtulŭ şi beţia. Decĭ putemŭ ḑice:

Beutura şi mândria,
Lenea şi prostia:
Ne-aducŭ pe capŭ sĕrăcia!

Trebue însĕ luatŭ lucrulŭ în seriosŭ şi reparatŭ până încă nu e pré târḑiu.

5. Unŭ felŭ de rĕu suntŭ şi *şeḑĕtorile* de furcă, în starea după cum ele se află astăḑĭ. În şeḑĕtorĭ lucru ca lucru, dér apoi euvinte nemorale (desfrênate), vinarsulŭ şi alte ticăloşii, acelea au trecere.

Nu-i rea datina, ca sĕ se asocieze mai multe femei sĕ tórcă dela o lumină, căcĭ prin acésta încă se face óre care economiă; dér e rea datina ce s'a înrădĕcinatŭ cu încetulŭ, de a petrece femeile tótă séra cu câte cuvinte nemorale, clevetirĭ pre unulŭ şi pe altulŭ, beutura de vinarsŭ, apoi uneorĭ de aci şi certurĭ, bătăĭ (păruelĭ) şi în urmă la judecată pentru căutarea dreptăţii.

Sĕ calculămŭ (socotimŭ) acum venitulŭ unei sérĭ de furcă.

Cine scie, făcut'a femeia vre'unŭ fusŭ de tortŭ, dér cheltuiéla e sigură. Căcĭ a contribuitŭ la lumină 2—3 cr., a contribuitŭ la vinarsŭ 2—4 cr., a mersŭ apoi şi la judecată pentru céŕtă şi păruélă de 2—3 orĭ pentru ascultarea martorilorŭ. Socotitŭ acum pentru o femeiă în 3 ḑile numai câte 20 cr. pe ḑi, facŭ 60 cr. v. a. pentru doi martorĭ câte 3 ḑile a 20 cr. suntŭ 1 fl. 20 cr. cu cei laltĭ 60+4+3 cr. = 1 fl. 87 cr. v. a. apoi încă vr'o 5—10—15 fl. ca pedépsă pentru partea care a perdutŭ, facŭ la olaltă: 11 fl. 87 cr. adecă: unspreḑece florinĭ şi 87 cr. v. a. în terminŭ mediu: cheltuială pentru o séră de furcă; dér câştigulŭ cine scie fost'a unŭ fusŭ de tortŭ! — Mĕ rogŭ acumŭ sĕ mi-se spună, décă aşa mai póte merge?! —

Înţelegŭ şi eu şeḑĕtorĭ astfelŭ ca fetele sĕ fiă cu mumele lorŭ laolaltă, dela carĭ apoi sĕ înveţe numai lucrurĭ bune, poveţe morale; ér omenia şi frica lui Dumneḑeu sĕ fiă coróna tuturora. Ér pe de altă parte bărbaţii sĕ se ocupe cu industria de casă, după cum voiu vorbi mai la vale.

Aşadérâ: bărbatulŭ cu femeia la unŭ locŭ, ér feciorulŭ şi féta sub supraveghiarea părinţilorŭ şi toţĭ ocupaţĭ, atuncĭ de sigurŭ că şi lucrulŭ merge şi cu elŭ şi câştigulŭ, ér moralitatea se susţine. Şi unde este lucru, acolo este şi câştigŭ; şi unde este moralitate şi frica de Dumneḑeu, acolo urméză şi darulŭ şi binecuvêntarea Cerului.

6. Unŭ altŭ rĕu şi mai simţitorŭ, carele sub masca sfinţeniei lăţesce şi beutura vinarsului: suntŭ şi *„pomenile* nóstre«, aşa numitele: »pomenĭ făcute pentru pausulŭ sufletelorŭ celorŭ repausaţĭ«. La atarĭ ceremonii de altcum „religióse“, încă nu lipsesce vinarsulŭ, ba elŭ jócă rolulŭ celŭ mai de frunte.

Nu în puţine locurĭ am vĕḑutŭ ducêndu-se vinarsulŭ şi în sf. biserică, şi acolo terminându-se (gătându-se) serviţiulŭ divinŭ (slujba bisericéscă), urméză apoi »închinarea“ ... (sĕ nu credeţĭ dór' că la icóne!), ci cu ... sticlele cu vinarsŭ ..! Poftimŭ evlaviă creştinéscă în casa Domnului!!

Eu înţelegŭ pomană şi milă cu unŭ omŭ defectuosŭ, nesănĕtosŭ (schilavŭ, nevoiaşŭ) dându-i-se ceva banĭ, pâne, vestminte séu altceva; înţelegŭ şi pomană la biserică cu pâne, colacĭ ş. a., cum se uséză (face) acésta pe aci pe la noi; dér décă-i dămŭ la fiă-care creştin, care a fostŭ la biserică: o bucată de pâne séu unŭ colacŭ; în alte locurĭ o lumiņiţă de céră şi 1 cr. — pentru ce sĕ mai dămŭ şi holercă otrăvitóre şi demoralisătóre? Nu s'ar puté face pomană şi fără rachiu? Óre rachiulŭ contribue mai multŭ la mărirea evlaviei creştinescĭ??... Şi nu-i acésta unŭ rĕu din cele mai marĭ: ca însăşĭ maica biserică prin datinele sale religióse sĕ contribue la lăţirea bĕuturei vinarsului??! — Rĕulŭ acesta se vede apoi şi la botezurĭ, ospeţe şi înmormêntărĭ. Ba te îngrozescĭ când auḑĭ că şi la „înţĕrcarea micilorŭ copilaşĭ încă se folosesce vinarsŭ. Apoi sĕ te mai mirĭ că se bea vinarsulŭ aşa de cumplitŭ! Ĕr comisiunile asentatóre n'au pe cine asenta, presentându-se înaintea lorŭ numai schelete otrăvite cu vinarsŭ, încă din leagĕnŭ?!... Nu-i nicĭ o mirare, că din cele espuse se póte trage dureróşa conclusiune: Ne nascemŭ, trăimŭ şi murimŭ cu vinarsulŭ în mână.... Acestŭ rĕu trebue însĕ cu o óră mai înainte stêrpitŭ, căcĭ la bine nu ne va duce. Şi pe când acestŭ rĕu este încuibatŭ la poporulŭ nostru de rênd, ce sĕ ḑicemŭ când unii preoţĭ, învĕţătorĭ şi alţĭ inteligenţĭ (décă se mai potŭ numi aşa?) se îndeletnicescŭ cu beutura vinarsuluiţin tóte ḑilele??!... Óre atarĭ necotiţĭ nu trebue stigmatisaţĭ ca sĕ-i cunóscă lumea?

De conclusiune la pomenĭ încheiu: Faceţĭ pomenĭ căcĭ pomana este o faptă creştinéscă; dér nicĭ decum ospeţe cu beţii, escese şi scandale, prin carĭ poporulŭ în locŭ sĕ se însufleţéscă şi întăréscă în fapte bune, numai se ruinéză materialminte şi moralminte.

Şi óre n'ar fi »pomană« cu multŭ mai adevĕrată atuncĭ când în locŭ de a se prăpădi banii pe vinarsŭ şi pre unŭ ospĕţŭ trecĕtorŭ s'ar da câte o anumită sumă pentru fondulŭ bisericescŭ şi şcolarŭ?!

Şi eu credŭ, că poporulŭ nostru şi acésta ar face-o în schimbulŭ pomenilorŭ de astăḑĭ, numai sĕ fiă pusŭ la cale, şi în urmă sĕ védă şi o administrare corectă a numitelorŭ fondurĭ; altcum ajungêndŭ la convingerea că sŭ fondurĭ fără fundŭ, înzadarŭ va fi tótă încercarea (ostenéla).

(Va urma.)

---

amară! O baltă de sânge înghiţise sdrobiturile fluerului cu care a cerşitŭ atâta milă.

Ţiganulŭ spăimântatŭ, c'unŭ ţipetŭ grozavŭ, bătându'şĭ pieptulŭ ca unŭ nebunŭ strigă:

— Maico, maico, s'a omorîtŭ orbulŭ, şi fluerulŭ încă şi l'a sdrobitŭ! Cine sĕ ne mai aducă milă? O Dómne!“ Îşĭ ţintí apoi privirea spre Noru ce sta lângă pieptulŭ maicii sale sugêndŭ.

— »O, o! cine va sĕ ne mai cerşéscă milă!“

— „Te va trăsnì Dumneḑeu de ce l'ai smucitŭ aşeră atâta? Beutorule, prăpăditule“.

Romano înfuriatŭ de acestea vorbe o trăsni c'unŭ bĕţŭ dreptŭ în frunte aşa încâtŭ Ursóica căḑù aprópe leşinată.

Gâlceava se potolí, când Românii auḑindŭ de vestea orbului mortŭ, făcură cele de lipsă şi-lŭ îngropară. Ursóica se trezì din leşinulŭ ei în momentulŭ când ilŭ scoteau din colibă. Cu câteva bóbe de lacrimĭ petrecŭ ea pe cerşitorulŭ binefăcĕtorŭ, până dincolo de părĕu!..

1886. *Traianŭ H. Popŭ.*

---

*) Şi cu totŭ dreptulŭ, când însăşĭ „ţarevna“ ţese, adecă împĕrătésa muscăléscă (a Rusiei.) — Autorulŭ.

Pentru învĕţăceii românĭ meseriaşĭ din loc.

Vestminte nouĕ pentru copii românĭ dela meserii în Braşovŭ făcêndu-se din venitele fundaţiunei Generoşilorŭ *Mihailŭ* şi *Elisa Stroesco*, se vorŭ împărţi învĕţăceilorŭ românĭ meseriaşĭ Joi în *24 Decemvre* (5 Ianuarie) a. c., la 6 óre séra în sala de desemnŭ dela Gimnasiul românescŭ. Se vestesce pentru cei ce se interesézâ.

B. Baiulescu.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PESTA, 4 Ianuarie. — Preşedintele camerei magnaţilorŭ Sennyey a murítŭ.

ROMA, 4 Ianuarie. — Papa primesce mâne 20,000 Italienĭ. În alocuţiunea ce le va adresa, va vorbi despre raportulŭ statului cătră biserică.

BERLIN, 4 Ianuarie. — Dieta e convocată pe ḑiua de 14 Ianuarie.

DIVERSE.

Din medicina populară. — Cu frunḑa de Aloë se vindecă sigurŭ ranele causate prin **arsură**; şi anume, décă rana e mică e destulŭ, décă punemŭ pre ea o frunḑă tăiată în douĕ, carea, după ce se usucă, trebue schimbată cu alta nouă, ér décă rana e mare, atuncĭ stórcemŭ sucŭ din frunḑele de aloë, umeḑimŭ cu elŭ o bucată de cârpă curată, cu carea apoi legămu rana. Când cârpa se usucă, nu se ia josŭ, ci picurămŭ din nou pre ea sucŭ de aloë. Durerea numai decâtŭ încetéză, şi rana se vindecă în curêndŭ. Din sucŭ se potŭ lua şi în lăintru câţĭ-va picurĭ pre zacharŭ. Cu frunḑele de aloë se vindecă şi ranele causate prin degerare, precum şi celea causate prin rosurĭ de sălţunĭ, asemenea au unŭ efectŭ sigurŭ şi la tăiăturĭ. Câţĭ-va picurĭ din suculŭ de aloë luaţĭ în apă cu o lingură de cafea alină séu chiar vindecă colica căpĕtată din rĕcéla stomacului, asemenea şi catarulŭ. — („*Fóia bis. şi şcol.*“)

Vocĭ din publicŭ.*)

Relativŭ la scirea poliţienéscă, din Nr. 279 alŭ „Gazetei,« prin care se ḑice, că subscrisulŭ aşŭ fi ameninţatŭ pe birtaşulŭ Klees din Braşovu-Vechiu cu revolverulŭ încărcatŭ, subscrisulŭ declarŭ, că nu mĭ-am luatŭ revolverulŭ dela trăsură cu scopŭ ca sĕ ameninţŭ pe birtaşŭ cu elŭ, ci pentru ca sĕ mĕ gătescŭ de drumŭ, căcĭ voiam sĕ plecŭ spre casă. Totulŭ se reduce la o interpretare greşită a faptului din partea birtaşului Klees. Declarŭ acésta în interesulŭ adevĕrului şi alŭ salvărei onórei mele. De altmintrelea afacerea e la tribunalŭ şi la pertractarea finală se va constata adevĕrulŭ.

Tohanulŭ vechiu, 4 Dec. n. 1887.

Beniaminŭ Clococeanŭ.

---

*) Pentru cele cuprinse în acéstă rubrică, Redacţiunea nu e responsabilă.

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 2 Ianuarie st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5% . . .	96.45
Rentă de hârtiă 5% . .	80.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	93 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	110 25
Bonurĭ rurale ungare . .	100.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	101 —
Bonurĭ rurale transilvane	101 —
Bonurĭ croato-slavone . .	101.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	121.50
Renta de hârtiă austriacă	76.50
Renta de arg. austr. . .	79.20
Renta de aurŭ austr. . .	107 90
Losurile din 1860 . . .	137 75
Acţiunile băncei austro-ungare	858 —
Act. băncei de creditŭ ung.	270.—
Act. băncei de creditŭ austr.	269.90
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	6 01
Napoleon-d'orĭ	10 04
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	62 37
Londra 10 Livres sterlinge	125.90

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 14 Decemvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	93½	94½
Renta rom. amort. (5%) . .	96—	97—
» convert. (6%) . .	91—	92—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%) . .	105—	106—
» „ „ (5%) . .	91¾	92¼
» » urban (7%) . .	103—	104—
» » » (6%) . .	96—	97—
» » » (5%) . .	87½	88½
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă . .	14.¼	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ. .	2.03	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 3 Ianuarie st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.43	Vênd.	8.45
Argint românesc	»	8.40	»	8.43
Napoleon-d'orĭ	»	10.03	»	10.06
Lire turcescĭ	»	11.27	»	11.30
Imperialĭ	»	10.26	»	10.29
Galbenĭ	»	5 90	»	5.92
Scrisurile fonc. »Albina« 6% .	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5% .	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	110.—
Discontulŭ . . .	»	6½—8% pe anŭ.		

Nr. 2149—1887.
inspect.

Concursŭ.

Pentru ocuparea postului de învĕţătorŭ ordinarŭ sistemisatŭ la scóla elementară cu limba de propunere română din comuna **Maierŭ** cu salarŭ anualŭ de 300 fl. şi eventualŭ pentru locuinţă şi grădină 100 fl.

Doritorii de a ocupa acestŭ postŭ au a-şĭ trimite la mine concursele lorŭ prin respectivulŭ inspectorŭ r. de scóle până la **1 Februarie 1888**. Concursele sĕ fiă scrise de mâna propriă în limba maghiară şi română şi provĕdute cu cartea de botezŭ şi documentele referitóre la starea sănĕtăţii, la serviţiulŭ de până acum şi la cunoscinţa limbilorŭ.

Bistriţa, 30 Decemvre 1887.

Iuliu Havas,
inspectorulŭ r. de şcóle alŭ comitatului Bistriţa-Năsĕudŭ.

1—3

Publicaţiune.

In urma ordinaţiunei Inaltului Ministeriu reg. de agricultură, comerţŭ şi industriă, ddto 13 Ianuarie 1887 Nr. 70,718/IXb, se determină, spre scopulŭ nouei alegeri, a 16 membri pentru secţiunea de comerţŭ şi a 16 membri pentru secţiunea de industriă a camerei de comerţŭ şi industriă din Braşovŭ, **diua de 9 Ianuarie 1888** (Lunĭ) înainte de prândŭ dela **9 — 12** şi după prândŭ dela **3—6** óre, ca terminŭ de alegere, în casa sfatului din piaţă.

Se aduce acésta, din partea comisiunei alese sĕ conducă alegerea, cu acelŭ adausŭ la cunoscinţa publică, cum că alegerea atâtŭ pentru comercianţĭ câtŭ şi pentru industriaşĭ (meseriaşĭ) se va ţinea fiă-care pentru sine separatŭ, şi că de alesŭ şi îndreptăţire a alege suntŭ tóte acele persóne din Braşovŭ, care ca comercianţĭ şi ca industriaşĭ (meseriaşĭ), suntŭ induse în respectivele liste de alegere.

Fiă-care alegĕtorŭ póte sĕ-şĭ dea votulŭ numai în persónă şi anume séu verbalŭ séu în scrisŭ.

Lista valabilă a celorŭ îndreptăţiţĭ la alegere e espusă în tótă diua până la alegere în biroulŭ subscrisului, edificiulŭ magistratului Uliţa căldărarilorŭ Nr. 519-a, etagiulŭ alŭ II-lea, spre esaminare din partea fie-cărui interesatŭ pentru alegere.

Braşovŭ, 9 Decemvre 1887.

Comisiunea destinată pentru conducerea alegerei

Ernst Hintz,
preşedintele comisiunei.

3—3

Nr. 257—1887.

AVISŬ.

P. T. acţionarĭ ai institutului de creditŭ şi de economii „Arieşana“ din Turda li se aduce la cunoscinţă, că terminulŭ de solvire alŭ versamentului alŭ IV-lea (10 fl. de acţiune) a espiratŭ în 24 Noemvre a. c. st. n. deşi prin acésta suntŭ rugaţĭ a solvi câtŭ mai îngrabă acestŭ versamentŭ dimpreună cu percentele de întârdiare (dela una acţiune 8 cr. până în **31 Decemvre.**)

Turda, 29 Decemvre 1887 st. n.

Direcţiunea institutului de creditŭ şi economii „Arieşana.“

D. St. Şuluţiu, direct.
Silvestru Moldovanŭ, secretarŭ.

2—3

Sz. 10.424/1887.
alisp.

Hirdetmény.

A vizjogi törvény (1885 évi XXIII t. cz.) 189 §-a valamint ezen törvény végrehajtása tárgyában a nagyméltóságu földmivelés- ipar és kereskedelmi, és a közmunka és közlekedési m. k. Minister urnak által egyetértöleg m. évi Deczember 31-én 45689. szám alatt kibocsátott általános rendelet 87 §-a alapján felszálitom a vármegyeterületén fennálló vizimüvek és vizhasználati jogositványok tulajdonosait, hogy a jogositványaikra vonatkozó engedélyt a mennyiben az 1886 évi September hó 8-án 5803 sz. hirdetményem daczára eddig esetleg még nem adták be most már jövö 1888. évi Mártius hó végeig nálom irásban mutassák be, vagy pedig irásban igazolják azt hogy vizimüveik az 1886. évi Ianuár ho 1-je óta háboritlanul fennállanak a nélkül, hogy mások jogosult érdekeit sértenék és mint ilyenek az illetékes hatoságok által károsoknak találtattak volna.

Megjegyeztetik hogy a bejelentések a vizjogitörvények, 191. §-ának második bekezdése értelmében bélyegmentések. Ezen bemutatási, illetve igazolási kötelezettség minden hatósági engedélyre szoruló vizimunkálat tulajdonosára kiterjeszti tehát öntözési, lecsapolási, ármentésitési, iparivállálatokra, malmokra, továbbá nyilvános és magán csatornákra, mesterséges viztartokra, védgátokra és zsilipekre egyaránt érvényes.

A kik jogositványukat igazolni nem tudják, vagy igazolás végett a fennt kitözött határidöben nem jelentkeznek, azoknak vizimüvei az idézett törvény 190. §-a értelmében nem létezöknek fognak tekintetni és az ily vizimüvekre nézve a vizjogi törvény 163. és következő szakaszai és a hivatkozott általános ministeri szabályrendelet 3—32, §-ai lesznek alkalmazandók.

Fogarason, 1887. évi Deczember hó 27-én.

2—3 **Gramoiu Dániel,** alispán.

9912/1887. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassoi kir. tőrvényszék mint tkvi hatóság közhirré teszi, hogy Foith János végrehajtatónak Ilie Iuon és neje végrehajtást szenvedö elleni 95 frt. 64 kr tökekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék területén levő a Feketehalom község határán fekvö, a feketehalmi 1543 sz. tjkvben A -|- a 1619 és 1620 hr. sz. ingatlanra az árverést 454 frt. ezennel megálapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennti ingatlanok az 1888. évi Ianuár hó 30-ik napján d. e. 9 órakor Feketehalom község irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi November 1-én 3333. szám a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassóban, 1887 évi November hó 14-ik napján.

A kir. törvszék mint tlkvi hatóság.

Kovács.
egyesbiró.

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Peşta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Peşta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* (S. Georgĭ): 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte da amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Tiporafia ALEXI, Braşovŭ.